

Nr. 100.

Przedpłata w Poznaniu:
kwartalnie 1 markę, miesięcznie 35 fen.,
z odnośnieniem do domu 1 mk. 35 fen.,
WIELKOPOLANIN wychodzi codziennie.

Poznań, niedziela 2 maja 1897

Przedpłata na pocztach:
kwartalnie 1 markę.
INSERATY od wiersza drobnego 25 fen.
RĘKOPISOW nie zwraca.

Rok 15.

REDAKCJA „Wielkopolanina”: Wielkie Garbary 50. — EKSPEDYCJA: ul. Wodna 15, w drukarni Fr. Chocieszyńskiego.

Mowa Najp. X. Arcypasterza Floryana

wypowiedziana

na Święconej Roli przed Archikatedrą Gnieźnieńską
w dzień otwarcia dziewięćsetletniego Jubileuszu św.
Wojciecha i misji w Gnieźnie, 25 kwietnia 1897 r.*)

III

W tem starożytnem Gnieźnie spoczęły śmiertelne szczątki zamordowanego przez Prusaków Apostoła — ale czy wszystkie? Wiadzieliśmy wszyscy niesioną tutaj pomiędzy nami głowę Świętego — ramię i rękę otrzymał od Bolesława chrobręgo Otton III na znak miłości. A złożył je w Rzymie, gdzie do dnia dzisiejszego oddaje im się cześć zasłużoną. Głowa Świętego pozostała pomiędzy nami wraz z ciałem, ale rękę jego w zaraniu dziejów tu stąd poniósł Cesarz wprost do Piotra św. stolicy, narodowi niejako zakreślając drogę, którą kroczyć powinien. Świętego Wojciecha ręką w Rzymie wskazuje nam tajemniczo i symbolicznie, że w Rzymie mamy szukać podstaw życia naszego, że w jednoczeniu zupełnem z Rzymem rekojmia życia, że w nas bije jedynie życie jeszcze tak silne, bo oparte na Piotrze i jego epoce, — dla tego wieki zabić go nie zdołały.

Z wyżyn Piotrowych płynie po dziewięciu wiekach głos Leona XIII z tą samą miłością ojcowską, jak za dni św. Wojciecha i Chrobręgo do dzieci swoich i z tą samą pełnią prawdy i światła.

W takich wielkich dziejowych a świętych chwilach na wyżynach wieku dziewięciu gdy stajemy, jako synowie narodu, któremu Wojciech św. światło przyniósł wiary a z nią największą łaskę Bożą na tem samem miejscu, na którym z rozrzewnieniem dziś widzę te rzesze pobożne, — sądom Bożym przyszłość się pozostawia zmarłych pokoleń, ale żywe pokolenie winno wnieść w takich chwilach w siebie, rachunek zrobić sumienia swojego, w pierś uderzyć się pokutnie: czyśmy korzystali z tej ewangelicznej łaski, czyśmy jej nie zmarnowali, czy ona dokonuje w sercu każdego pojedynczo tego wewnętrznego odrodzenia, odnowienia się, którego gwoździ jest dana, czy Bóg, niebo, które nam Chrystus wyjednał, Wojciech św. drogę do niego utorował, jest pierwszym celem pragnień życia naszego?

Wzrok nasz w tej chwili pada na te malownicze pagórki Lechowego grodu. Przed lat tysiącem ojcowie nasi wśród nocy palili na nich ofiarne ognie na dowód swej czci dla bóstwa. Wśród tej nocy błędną nagle trysnęło z krzyża światło i oblało ziemię; zagasły ognie pogańskie, nowe zapaliło się światło w kościołach bożych, słońce wiary i dotąd świeci. Czy idziemy atoli za promieniami tego słońca, czy błędne ogniki, które się podnoszą z trzęsawisk pychy rozumu, namiętności, nie pociągają wielu ku zgubie? Czy staramy się wszyscy zrozumieć tę tajemnicę krzyża? Sztuczne mizerne światelka ludzkiej mądrości, zapalały się i tylekroć gasły w naszych oczach, a tylko to światło z krzyża starczy dla wszystkich wieków i dla wszystkich dusz.

A jednak, czy staramy się w prostocie ducha rozjaśnić tem światłem wszyscy w sło-

wie Bożem, w poważnej myśli? Dla tego tyle niepokoju, tyle niepewności, tylu mądrych po światowemu, a tak mało mądrych po bożemu rad, że biedne światelko własne ma starczyć za światło Boże!

Na miejscu na którym stoimy, pogańska wznosiła się świątynia, a w niej przed lat tysiącem palił się ogień ofiarny przodków naszych, na którym palili zwierzęta na cześć swoich bogów. Nam inny ołtarz Pan Jezus założył. Nam inne palić trzeba ofiary. Jeśli w całopaleniu Swojem na krzyżu P. Jezus nas zbawił, tak i my tylko się zbawimy w całopaleniu namiętności i grzechów naszych. A w naszych sercach czyli taki ołtarz się wznosi? Czy wyrzekliśmy się tego grzechu, który pierwszym jest z głównych, źródłem wszystkich: pychy i zbytku własnej miłości? Ducha buty i niekarności, który walkę przeciwko każdej powadze podniósł w dziejach do zasady, który słuchać nie chciał, dla tego Bóg mu odebrał rozkazowania władzę. Zapytaj się siebie, czy więcej nad miłość Bożą, nad miłość sprawy w sercu Twojem nie waży tak samo, jak za ciemnych dni dziejów naszych miłość własna, ambicja i próżność? Czy umiesz je poświęcić na tem ołtarzu ze zaparciem się?

Z tego wzgórza Lechowego, na którym stoimy, Mieczysław i Dąbrowka stracali bałwany pogańskie do jeziora „świętego” — a my — czyż nie oddajemy dotąd czci „bałwanom” namiętności wszelakich, zwierzęcych, tak że nie widzimy Krzyża Chrystusowego, wśród tej mgły grzechów. Niech każdy się zastanowi czy nie ma w sercu swoim jakiego bożyszczka, które mu miłszem od Boga żywego, bożyszczka, któremu służy myślami, uczynkami swojemi?

(Dokończenie nastąpi.)

Równouprawnienie katolików w państwie pruskiem.

II.

Konserwatywny poseł pan Limburg Stirum twierdzi między innemi, że jeżeli się dopuści katolika do wyższego stanowiska w państwie, nie mógłby on dosyć bezstronnie sprawować urzędu. Objawiaoby się to zaraz przy wszelkich sprawach odnoszących się do kwestyi polskiej. Odprawę należytą na to twierdzenie, dał panu Limburgowi p. poseł centrowy Porsch — przytoczymy część tę przechodząc kolejno wszystkie przemówienia. Od siebie zwracamy uwagę na ukrytą intencją mieszczącą się w słowach posła Limburg-Stirum.

W zdaniu się tem miejscu taka rada, wystosowana do panów centrowców: „Nie zajmujcie się sprawami polskimi, dmijcie w trąbkę konserwatystów i pana Bismarka — bo to jedno, jak to poniżej wykazemy — a zaraz będziemy Niemców-katolików dopuszczać i do wyższych urzędów!”

Objawia się tu znowu chęć ze strony konserwatystów odwrócenia partii centrum od sprawy polskiej, ale nie uda się to tym panom, ponieważ rząd zbyt jawne daje dowody, że germanizacja jest zawsze połączoną z prote-

wspólnej, muszą Niemcy-katolicy starać się o paraliżowanie zakusów germanizacyjnych.

Ze partya konserwatywna jest najzupełniej bismarckowską, o tem świadczą następne słowa pana Limburga: „W polityce przeciw Polakom, winien rząd bez wahania i bez względu na co bądź iść torem polityki ks. Bismarcka”. Pan Limburg jest też zdania, że w ministerstwie oświaty, wcale nie jest potrzebny osobny wydział dla spraw katolickich, biskupi i duchowieństwo samo stara się, aby wymierzano kościołowi katolickiemu sprawiedliwość.

Na to ostatnie twierdzenie odpowiadają katolicy posłowie: Prawdą jest, iż biskupi i duchowieństwo katolickie, dokładają starań, aby oddawano Kościołowi to, co należy, ale niestety te ich starania są płonne. I dla tego to — mówi centrowy poseł Dasbach — od lat 25 katolicy wytaczają swe skargi i żale przed sejmem. Poseł Dasbach przytacza cały szereg nieczem nie dających się zbić dowodów, że katolicy są upośledzeni w państwie pruskiem, między innemi wydał król pruski Fryderyk II biorąc Śląsk w posiadanie, nakazał, aby żadnemu katolikowi nie danourzędu, który więcej przynosi niż 300 talarów. Zasada ta — mówi poseł dalej — utrzymała się aż dotąd w państwie pruskiem. — Słowa te potwierdzają najzupełniej zdanie, wczoraj przez nas wyrażone.

Jako dowód, że katolicy potrafią być bezstronnymi urzędnikami, wskazuje poseł Dasbach na kanclerza rzeszy, księcia Hohenlohe, który jest katolikiem, a mimo to, sprawuje swój urząd w trudnych czasach bardzo sumiennie i zręcznie. Król powołał go na to stanowisko, zdaje się więc, iż nie ma takiego niezaufania do katolików, jakie tu objawiają niektórzy posłowie konserwatywni i narodowo-liberalni. W dalszym ciągu przytacza pan poseł cały szereg dowodów z dziedziny spraw szkolnych, wykazując, że i ewangelicy ewangelicka ludność znajduje chętnie poparcie u rządu — a natomiast ludność katolicka napotyka na znaczne trudności. Jedynym sposobem, aby katolikom nie uszczuplano praw im przynależnych jest utworzenie osobnego wydziału dla spraw katolickich w ministerstwie oświaty. Mówca porusza też obszernie sprawę polską w Prusach i stwierdza, że rząd nie ma absolutnie żadnych dowodów na twierdzenie, iż jest agitacja wielkopolska dążąca do oderwania dzielnic polskich od Prus. Przeciwno obecnemu kierunkowi polityki pruskiej wobec Polaków występuje wielu rozsądnych Niemców między innymi także prof. Delbrück, który otwarcie wypowiada, że system antypolski wywołuje skutki przeciwne zamierzonym.

Pan minister Bosse zasłania się przed dowodami aż nadto przekonującymi, że ludność katolicka, a szczególnie ludność polsko-katolicka nie ma równych praw z ludnością niemiecko-ewangelicką, kilku liczbami, które wykazują, że obecnie zużywa się dość znaczne sumy na szkoły katolickie.

Po przemówieniu posła Beumera (narodowo-liberała) występuje prezes Koła polskiego pan Moty. Mówcę tę podamy obszerniej na innem miejscu. Następnie mówi poseł naro-

dowo-liberalny dr. Sattler. Kto jakkolwiek zna antykatolicki kierunek partii narodowo-liberalnej łatwo się domysli, iż treścią mowy p. posła dr. Sattlera, było twierdzenie, iż żale katolików są nieuzasadnione.

Z mowy pana dr. Porscha, centrowca, wyjmujemy ustęp, który odnosi się do równouprawnienia katolickiej ludności w państwie pruskim. Poseł mówi mniej więcej tak: „Pomimo zaprzeczeń nie może się ludność katolicka pozbyć uczucia, iż nie jest traktowana na równi z ludnością ewangelicką. Byli tu posłowie, co twierdzili, iż nie należy wogóle powierzać wyższych urzędów katolikom, ponieważ w zatar-gach pomiędzy państwem a Kościołem musieliby być w niepewności, co czynić. Takie traktowanie ludności katolickiej musi wzbudzić niedowierzanie u katolików. Mam nadzieję, że takie nierówne traktowanie obywateli jednego państwa ustanie. Gdyby tak być miało, radzę, aby młodzież nasza poświęcała się karierom urzędniczym. Dotąd młodzież nasza nie szła w tym kierunku, ponieważ ma przekonanie, iż katolikowi droga do wyższych urzędów zamknięta, a my nie mamy dosyć pieniędzy, aby długie lata wyczekiwać za stałą posadą.”

Przytoczyliśmy ustęp ten umyślnie dla tego, aby wykazać czytelnikom, że nie tylko polsko-katolicycy obywatele czują się krzywdzonymi w państwie pruskim, ale że równie żywo odczuwają to uposledzenie i Niemcy-katolicy. — W tych wspólnych krzywdach mamy też wyjaśnienie, dla czego centrum występuje w obronie Polaków; wiadomem bowiem jest, że nie tak silnie nie łączy jak wspólny ból i wspólna krzywda.

Wiadomości polityczne.

Niemcy. Przy dyskusji nad etatem kultu zabierał także głos nasz poseł z Prus Zachodnich Schroeder, twierdząc, że pan Bismarck często zmieniał swe zdania w polityce, dla tego nie mają konserwatyści odwoływać się na Bismarka. Pan Bismarck powiedział: „Tylko ludzie ograniczeni trzy mają się zawsze jednego zasad”.

— Według doniesień gazet niemieckich objawiły się tak wielkie różnice w zapatrywaniach na projektowaną ustawę o stowarzyszeniach, iż bardzo jest wątpliwem, aby mogła nastąpić pomiędzy ministrami jednomyślność. Za zmianą ustawy na gorsze jest podobno pan v. d. Recke i dr. Miquel — przeciwnym ustawie jest kanclerz rzeszy i dr. Boetticher, sekretarz stanu.

Wojna turecko-grecka. Z Aten donoszą, iż w potyczce pod Volo Turków pobito.

— Korespondent T. mesa z Volo, który w piątek był naocznym świadkiem walki pod Mati, do nosi pod datą 24 bm. o następujących powodach paniki, jaka wybuchła w wojsku greckiem z piątku na sobotę. Podczas zachodu słońca — pisze ten korespondent — spostrzegł grecki sztab generalny że prawemu skrzydłu grozi niebezpieczeństwo ze strony kawalerii tureckiej, i wydał rozkaz, aby wojsko cofnęło się podczas nocy do Larissy. Rozkaz ten przesłano równocześnie zapomocą sygnałów ogaiowych wojsku greckiemu, zajmującemu przeciwległe wzgórza. Rozkaz ten doszedł do pierwszej linii o godzinie pół do 9 tej; odwrót rozpoczął się, lecz nagle buchnęły płomieniem na wzgórzach wspomniane sygnały ogniowe, które tłómaczyło sobie zdemoralizowane wskutek odwrotu wojsko w ten sposób, że wzgórzka zajęli Turcy. Równocześnie zawołał ktoś: „Kawaleria turecka nadciągnęła!”, skutkiem czego rozpoczęła się dzika ucieczka. Mieszkańcy z okolicy uciekali wraz z wojskiem. Popychano się wzajemnie. Ciemność dawała się tak samo we znaki, jak wołanie o zbliżaniu się rzekomych Turków. Pierwsze szeregi uciekających przybyły do Larissy o godzinie 1 w nocy. Wiadomość o zbliżaniu się Turków rozeszła się po mieście z błyskawiczną szybkością. Wszystko zaczęło uciekać, powstała okropna panika. Szturmowano dworzec. Pociąg odszedł dopiero rano, wielu nie znalazło miejsca, więc zwróciło się w ucieczkę w różne strony. Powróciwszy do Volo w południe, zauważył korespondent panikę wśród ludności, którą przybycie kilku powiązanych jeńców tureckich zdołało tylko na czas krótki uspokoić. Spodziewano się Turków każdej chwili; za łódkę płacono bajeczne sumy, albowiem regularny ruch okrętowy był przerwany. Korespondent odbył łodem podróż do Aten w trzech dniach. Po drodze zauważył, że ludność wiejska była bardzo rozdrażniona, lecz wszędzie panował porządek.

— Turcy już rozpoczęli ataki na pozycje Greków pod Farsalą — pierwszy impet wytrzymuje dzielna brygada generała Smoleńskiego, który po potyczce pod Valestinos przyjął nową utarczkę pod Aiwoli.

— Ogólnie twierdzą, że Serbia i Bułgaria byłyby się rzuciły na Turcję po pierwszym zwycięstwie greckiem. Zdaje się stąd wynikać, że pokonanie Greków jest gwarancją pokoju.

Zatargi anglo-transwaalskie. Jeszcze nie załatwiła się Europa z wielce drażliwą kwestią wschodnią, a już zbierają się nowe burze, które wybuchną w południowej Afryce. Rzeczpospolita transwaalska gotuje się na seryo do wojny z Anglią. Z drugiej strony czyni Anglia wszystko, aby doprowadzić do wybuchu.

Z Ziemi Polskich. Z Warszawy piszą do „Słowa Polskiego”: „Uwolnionemu z cytadeli tutejszej prof. Chmielowskiemu kazano opuścić Warszawę na trzy lata. Dano mu do wyboru wyjazd albo do Wjarki, albo za granicę. Prof. Chmielowski wybierze, rzecz prosta, to drugie i przeniesie się prawdopodobnie do Zakopanego. Delikatne to wygnanie nastąpiło wskutek tego przedewszystkiem, że treścią odczytu redaktora „Atenum” nie był „Mickiewicz”, ale Mickiewicza „Dziadów” część trzecia. Urzędowe pozwolenie w sprawie pomnika Mickiewicza nadeszło już do Warszawy z Petersburga, nie zostanie jednak jeszcze wcześniej ogłoszone, zanim komitet nie przedłoży władzy trzech punktów: projektu pomnika, miejsca, gdzie ma być wzniesionym, tudzież wysokości składek. Są to więc już tylko formalności. Szybkie i przychylne zakończenie kwestyi pomnikowej należy zawdzięczać jedynie księciu Imeretynskiemu. Na jego sprawozdaniu w tej kwestyi (z bardzo przychylną opinią) przedłożonem cesarzowi przez ministra spraw wewnętrznych, napisał cesarz własnoręcznie wyraz „owszem”.

Grecya. Utworzenie gabinetu powierzono deputowanemu Ralli. Były prezes ministrów Delyanis pozostanie przy boku króla, jako jego doradca.

RUCH W TOWARZYSTWACH.

* Roczne walne zebranie Koła Tow. Rękodzielniców w Poznaniu. W dniu 11 bm. Towarzystwo pomienione odbyło swe doroczne, jak zwykle walne zebranie na którym sekretarz Towarzystwa p. Kaczmarek złożył ogólne czteroletnie sprawozdanie z rozwoju Tow. i na którym nowy obrano Zarząd. Ze sprawozdania dowiedzieliśmy się, że Towarzystwo istnieje rok jedenasty i że w roku ubiegłym obchodziło dziesięciolecie swego istnienia, o którym czasie swego donoszono w pismach a także i w „Wielkopolaninie” również to, że Towarzystwo pracuje tylko miesięcznymi składkami trojczkowemu nad zapewnieniem sobie bytu materialnego, doszło jednako do wcale pokaźnego stanu majątkowego. Posiada bowiem gotówki włącznie z jedną akcyą na dom przemysłowy 780,45 mk. Dalej dwie piękne chorągwie, jedną kościelną, drugą do wymiaru i bibliotekę liczącą 315 dzieł zawartych w 400 tomach. Oprócz tego zaopatrzone jest Towarzystwo w wszelkie potrzebne i odpowiednie utensylia oraz światło kościelne. W roku ubiegłym mimo znacznych wydatków, majątek jego nie tylko się nie uszczuplił, ale owszem pomnożył o 100 mk. gotówki i o kilka dzieł doborowych w bibliotecę, pomiędzy innemi i o dzieła Sienkiewicza. Posiedzeń walnych zwyczajnych odbyło się 12, nadzwyczajnych 1, a posiedzeń Zarządu 22. Na posiedzeniach walnych odbywały się zazwyczaj odczyty, które wygłosili następujący panowie: 1) Budaszewski: O kopalniach soli w Wieliczce. 2) Ostant: O pracy. 3) Kaczmarek: O walucie złotej i srebrnej. 4) Sokolowski: O ochronie zdrowia. 5) Budaszewski: O wystawie przemysłowej w Berlinie. 6) Kaniasty: O hygiene zdrowia a mianowicie o pielęgnowaniu zębów. 7) Chociszewski: Rozprawę na temat: Pomóż sam sobie. 8) Ostant: O narodowości w stosunku do kwestyi socyalnej. Na posiedzeniu walnem nadzwyczajnem, które się odbyło celem uczczenia rocznicy śmierci wieszczki naszego Adama Mickiewicza, czytał sekretarz Towarzystwa o życiu i pismach poety. Członków liczą Rękodzielnicy 195, na posiedzenia uczęszczało przeciętnie 60 do 80 członków, mniej nad 60 nie było nigdy. Najważniejszym i najpiękniejszym czynem Towarzystwa w ubiegłym roku którym niejako obwieściło dziesięciolecie swego istnienia, jest zaprowadzenie wsparcia pośmiertnego dla pozostałej po zmarłym członku jego najbliższej rodziny. Nie jest to żadna kasa przymusowa, tylko składka dobrowolna pomiędzy członkami po 1 marce, która moralnie zobowiązuje jednako każdego członka, a która starczy na 4 wsparcia po 50 marek na czas mniej więcej półtora roku lub nieco dłużej. Który członek składki tej nie płaci, tego rodzina wsparcia nie dostanie. Jeżeli fundusz się wyczerpie, składa się ponownie po 1 marce i tak dalej. Za podstawę do płacenia tej składki, wzięto tu śmiertelność z ubiegłego dziesięciolecia, z którego się okazało, że w tym lat dziesięciu, umierało przeciętnie na 200 członków Tow. rocznie nie całych jeszcze trzech, że zatem 1 marka, jeżeli stosunek śmiertelności zostanie normalnym, starczy zupełnie na półtora roku. Ten sam fundusz, jeżeliby Tow. wzrosło do liczby członków 400, starczyłby może, aby rodzinom zmarłych członków udzielać może jednorazowego wsparcia pośmiertnego 75 a nawet do 100 mk. Od czasu wejścia w życie tego pięknego i szlachetnego postanowienia, tj. od 1 września r. z. umarło 3 członków. Dwóch z nich składki zapłaciło, to też rodziny ich wsparcie odebrały trzeci składki nie zapłacił, a więc też i rodzina jego wsparcia nie dostała, a byłoby się jej bardzo przydało. Z dalszego ciągu sprawozdania i to jeszcze przytoczyć wypada, że Tow. odbyło w roku upłynionym zabawę latową i zimową, a obiedwie świetne miały powodzenie, wreszcie, że członkowie Towarzystwa uczcili w dniu 20 listopada r. z. swego czcigodnego prezesa pana Dzikowskiego, z okazji jego 25 letnich godów małżeńskich, ozdobnym adresem, wykonanym bardzo starannie w pracowni p. Wituskiego przy ul. Wilhelmowskiej. Po wygłoszeniu sprawozdania nastąpił obór nowego Zarządu, w skład którego weszli następujący panowie;

Aleksander Dzikowski jako prezes, Teodor Krause jako zastępca, Stanisław Kaczmarek jako sekretarz, Józef Mikulski jako zastępca, Roman Rozpłochowski jako kasyer, Bernard Kobieliński jako bibliotekarz, Stefan Kaczmarek jako zastępca, Klemens Bledny i Wojciech Kaczmarek jako ławnicy. Z tego, co się powiedziało wiadać, że Koło Tow. Rękodzielniców w Poznaniu rozwija się prawidłowo i na zdrowych oparło się zasadach. Przeło w dalszej pracy szczęście mu Dobry Boże!

* Czołem! Wycieczka „Oddziału Kołowników Poznńskiego Sokola” odbędzie się w niedzielę, dnia 2 go maja; a) wycieczka dalsza do Śremu. Wyjazd o godz. 10 przed południem i 2 1/4 po poł. od drz. Jędrzejowskiego. b) Wycieczka krótsza do Kórnik. Wyjazd o godzinie 2 1/4 po poł. — Wycieczka ranna do „Villa Flora” przez Urbanowo. Wyjazd o godz. 2 i pół rano od bramy berlińskiej.

Zarząd. * W niedzielę, dnia 2 maja r. b. odbędzie się wieczornica Tow. Młodzieży polsko-katolickiej pod opieką św. Stanisława Kostki w lokalu p. Hojnackiego, Wielkie Garbary nr. 45, o godz. 7. Liczne przybycie szan. członków pożądane.

Zarząd. * Zwyczajne zebranie Towarzystwa handlarzy wiktuałów w Poznaniu odbędzie się w niedzielę, dnia 2 maja punktualnie o godzinie pół 5 po południu w lokalu p. Miśkiewicza, Stary Rynek nr. 58. Szanownych członków, oraz panów i panie, którzy posiadają handel wiktuałów, a pragną przystąpić do Towarzystwa, uprzejmie zaprasza.

Zarząd. * Czołem! Miesięczne zebranie Tow. gimn. „Sokol” w Poznaniu odbędzie się w środę, dnia 5 maja r. b. o godzinie 9 na sali drz. Adamskiego. Wydział.

* Zwyczajne zebranie Koła śpiewackiego Katolickiego Towarzystwa Rzemieślników Polskich w Poznaniu odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 maja r. b. wieczorem o godzinie 8 i pół w lokalu p. Dembńskiego. Szanownych członków prosimy o liczne i punktualne przybycie. Goście mile widziani.

Zarząd. * Zebranie Towarzystwa Młodych Przemysłowców w Poznaniu odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 maja wieczorem punktualnie o godzinie 8 i pół na sali pana Adamskiego przy ulicy Wrocławskiej nr. 18. Na porządku obrad odczyt.

Zarząd. * Szanownych członków Koła śpiewackiego Tow. Krawców w Poznaniu, prosimy na wspólną pogadankę, celem załatwienia kilku spraw, w niedzielę, dnia 2 maja, punktualnie o godzinie 3 w lokalu p. Hojnackiego, W. Garbary nr. 45. — Z polecenia Zarządu

Centowski, sekretarz.

* Szanownym członkom Katolickiego Towarzystwa Rzemieślników Polskich w Poznaniu donosimy niniejszem, iż wspólna pielgrzymka do grobu św. Wojciecha odbędzie się stanowczo w niedzielę, d. 9 maja. Koszt biletu do Gniezna i z powrotem wynosi 2,10 mk. Sumę tę upraszamy przez wszystkich chcących brać udział w pielgrzymce, składać na ręce pana sekretarza i to w niedzielę po południu do godziny pół do 2 w bibliotece Tow. naszego i w poniedziałek wieczorem o 8 i pół do 9 w lokalu pana Dembńskiego przy ulicy Ślusarskiej.

Zarząd. * Jerzyce. Nadzwyczajne walne zebranie Towarzystwa Rękodzielniców i Robotników Polskich w Jerzycach, odbędzie się w niedzielę, dnia 2 maja o godz. 5 wieczorem w Ochronce, w sprawie pielgrzymki do grobu św. Wojciecha w Gnieźnie na dzień 9 maja. Życzliwi Towarzystwu naszemu, którzy chcą brać udział w pielgrzymce, niechaj zechcą przybyć na zebranie nasze.

Zarząd. * Jerzyce. Zwyczajne zebranie Towarzystwa Śpiewu „Halka” w Jerzycach odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 b. m. o godzinie pół 9 wieczorem w lokalu Tow. Szan. członków proszą o liczne i punktualne przybycie.

Zarząd. * Winiary. Ponieważ czworoletnie walne zebranie Tow. Przemysłowców w Winiarach przypadające na dzień 20 kwietnia r. b. dla ważnego powodu odbyć się nie mogło odbędzie się zebranie we wtorek dnia 4 maja r. o godz. 8 1/2 wiecz. w lokalu p. A. Piotrowskiego w Urbanowie. Szanownych członków uprasza się o liczne i punktualne przybycie.

Zarząd. * Gostyń. Towarzystwo „Sokol” w Gostyniu urządza w niedzielę, dnia 2 maja r. b. w strzelnicy wieczornicę. Program wskazać afisze. O liczny udział proszą.

Wydział. * Ze Sredek. W styczniu r. b. utracił przez śmierć Towarzystwo pszczelarzy jednego z najgorliwszych członków, swego założyciela s. p. Emila Drossla. Tenże sprawował urząd prezesa przez długie lata, a Towarzystwo prosperowało i rozwijało się pod jego kierownictwem tak znakomicie, że liczba członków urosła do takiej liczby, iż trzeba było swego czasu podzielić na dwa kółka, któremi s. p. Drossel kierował aż do zgonu. To też śmierć jego wywołała nie tylko w Towarzystwie, ale i w dalszych kołach ogólną żalność. Niech mi będzie wolno wyrazić na tem miejscu uznanie dla zasług zmarłego. Celem obrania nowego prezesa w miejsce zgasłego dla obu filii odbędzie się zebranie w niedzielę, dnia 2 maja r. b. po południu o godzinie 4 w Środzie na sali p. Przybylskiego, na które się wszystkich członków i przyjaciół pszczelarstwa niniejszem zaprasza. Zarządy obojga narały o godzinie 3.

Mikołajewski, sekretarz filii II.

* Wrocław. Towarzystwo gimnastyczne „Sokol” urządza w niedzielę, dnia 2 maja o godz. 7 i pół wieczorem punktualnie na górnej sali hotelu „Blauer Hirsch” przy Ohlauerstr. 7 wieczornicę sokolską z urozmaiconym programem. Odczyt wygłosi pan dr. H. Klüger. Biletów po niższej cenie nabyć można u pp. L. Gryglewicz, Freiburgerstr. 23; F. Smolobowskiego, Schwellendterstr. 27 i J. Wojczewskiego, Altbüßerstr. 58. — Szanownych Redaków na wieczór ten zaprasza.

Zarząd.

Wiadomości z bliska i z daleka.

Poznań, dnia 1 maja.

Uczmy dzieci pisać i czytać po polsku.

* Na „Chleb św. Antoniego” nadesłali z Lubnicy: Andrzej Marciniak 3 mk. i Antonina Polus 1 mk.

* Na kościół Przemienienia Pańskiego nadesłał p. J. Dziwak z Poznania 1 mk.

* Na kościół w Jerzycach nadesłał p. J. Dziwak z Poznania 1 mk.

* Na kościół w Nowym Tomyślu nadesłał p. Jan Dziwak z Poznania 1 mk.

* Na czytelnie ludowe nadeszali z Zakrzewa: pp. S. Konieczny i Kacmarek po 1 m., H. Krupka 1.25 m., M. Balcerowski i A. Gryczyński po 50 fen., J. Maćkowiak i Droszcz po 30 fen., Kędzia 5 f., razem 4,90 m.

* Poznań. (Urząd stanu cywilnego, dnia 29 b. m.) Zapowiedzi: Mal. Rom. Salecki z Mar. Brutke. Dorózkarz J. Różański z Mar. Majchrzak. Kraw. Wal. Sobczak z Apolonia Pokrywka. Słuby: Pom. mal. L. Binkiewicz z St. Jaworska. Wóźnica M. Lubka z Wikt. Gumna. Szewc M. Wypysniak z Mar. Skrzypczak. Czel. garnc. Fr. Cieselski z Jul. Dylikowska. — Córke: Andr. Tomelka. Czel. mul. A. Jarmużkiewicz. Rob. J. Tasiemski. Umarli: Artur Maćkowiak 3 m.

* Poznań. (Urząd stanu cywilnego dn. 30 kwietnia) Zapowiedzi: Sztukator H. Welde z Ant. Skotarczak. Słuby: czel. dek. St. Szymański z Johanną Simachowicz. Czel. stolarski Józ. Lewandowicz z Pelag. Michalską. Służ. Kasp. Orlik z Mar. Mrugałką. Rob. M. Tomyslak z St. Ewert. Słuby: Czel. stol. W. Woźniak. Córke: Piwrek J. Pospieszny. Umarli: Agn. Fiebig 34 l. Klara Hofmann 61 l. Wdowa B. Kühn ur. Kutzner 68 l. St. Nowicka 2 l. Fr. Gawronski 3 l. Józ. Skwierzyńska 4 m.

* Poznań. Na targ piątkowy doprowadzono i dowieziono: 40 bydła, 231 tucznych wleprzy, 219 psów, 67 cieląt, 10 skopów. Za bydło pł. 29—30 mk., za tuczniaki do 35 mk., za cielęta do 84 mk., za skopy do 22 mk. — Maki pastewne: za ospe rżaną pł. 415 mk., pszeną 425 mk., kucy lniane 5,35 mk., rzepiowe 5,35 mk., bawelniane (58—62 proc. tłuszczu) 575 mk. — Perki 1,50—1,70 mk. do jada i sadzenia, na paszę 1,15 do 1,25 mk. — Kukurudza do sadzenia, szczególnie węgierska bardzo pożądana, płacono 7,50 mk. za centnar.

* Poznań. Jeneralna komendatura podaje do wiadomości, że manewry wojskowe jesienne V korpusu armii odbędą się w powiatach obornickim, wrzesińskim, średzkim, jarocińskim, kozińskim i pleszewskim.

* Poznań. Wiadomość podana w nr. 96 pisma naszego, o pobiciu w sobotę wieczorem na Piekarach, o tyle sprostować należy, że nie kotlarz kelnera, lecz przeciwnie kelner napadł kotlarza i pożałował go niebezpiecznie. Tylko rychła pomoc lekarska uratowała życie napadniętemu.

* Poznań. W dniu 8 maja rozpoczyna cyrk p. Blumenfelda przedstawienia na placu Grolmana. Cyrk ma około 130 koni i rozporządza znacznymi siłami na polu gimnastyki, sztuki jeździeckiej i t. d. Cyrk zamierza pozostać tu około tygodnia.

* Fundusz żelazny s eny polskiej w Poznaniu. Złożony przez czytelników „Gońca Wielkopolskiego”, był przedmiotem obrad walnego zebrania składających, którzy zebrali się onegdaj wieczorem w hotelu francuskim. Skonstatowano, że fundusz przed trzema laty 976 mk. 40 fen. urosł do sumy 1139,24 mk. Trzem składującym wypłacono na ich życzenie przed laty ogółem 25,05 mk. Po udzieleniu skarbnikowi, p. Bol. Szulczewskiemu pokwitowania, prolongowano władzę „Rady opiekunów” na dalsze 3 lata, to jest do kwietnia roku 1900. W skład Rady wchodzi pp. Roman Koczorowski przewodniczący, Bolesław Szulczewski, skarbnik; Karol Rzepecki, sekretarz; Ignacy Chojnacki, dr. Karchowski. Fundusz złożony jest w Banku Związku Spółek Zarobkowych, procentuje się po 4½ do sta.

* Z okazji jubileuszu św. Wojciecha. Liczne kościoły powstały w XII i XIII wieku pod wezwaniem św. Wojciecha, pomiędzy nimi kościół w Kaszycorze, dawniej drewniany; obecny kościół murywany fundował X. Józef Szoldarski, Opat przemyski roku 1754. Z okazji odpustu jubileuszowego ustawiono w kościele Kaszycorzkim piękną figurę św. Wojciecha, artystycznie wykonaną p. Piotrowskiego w Poznaniu wykonaną figurę 1,10 m. wysokości, bogatą polychromową, jest ozd. b. prawdziwą świątynią. — Kościół Kaszycorzkim ma być wkrótce przebudowany i rozszerzony, ku czemu czyni się przygotowania, obecnie zaledwie połowa wielkiej parafii (4150) ma miejsce.

* Jeneralna dyrektora król. pruskiej loteryi skróciła znacznie termin, jaki daje się po ukończeniu ciągnięcia 4 klasy do zamienienia losów 1 klasy najbliższej serii. Odtąd losy dla dotychczasowych właścicieli takowych będą zarezerwowane po ukończeniu ciągnięcia 3 klasy tylko przez 15 dni. Dla przyszłej serii tj. do 197 loteryi zostaną zarezerwowane tylko do 1 czerwca. Zmiana ta nastąpiła dla tego, bo kolektorzy nie mogli później sprzedać tych losów, które zachowywali dla dotychczasowych ich właścicieli, a po które właściciele ci się już więcej nie zgłaszali.

* Według rozporządzenia ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych obowiązani są urzędnicy stanu cywilnego przy zapisywaniu narodzeń, zwracać interesowanym osobom uwagę na obowiązki względem kościoła. Dowodzi to, że państwo obecnie nie uznaje ślubów cywilnych za dostateczne ze stanowiska moralności. Rząd pruski pociągany praktyką życia coraz więcej powoli usuwać będzie wszelkie szkodliwe społeczne wpływy przez Bismarcka nałożone ustawy. Na to trzeba tylko cierpliwości do odczekania — moralne podstawy zawsze górę biorą.

* Repertuar teatru prowincjonalnego w Gnieźnie, na sali hotelu europejskiego: W niedzielę, dnia 2 maja r. b.: „Sprawa kobiet”, komedia w czterech aktach M. Bałuckiego. W poniedziałek dnia 3 maja r. b.: „Jadzia wdowa”, farsa w 3 aktach R. Ruszkowskiego. We wtorek dnia 4 maja r. b.: „Pan dyrektor”, farsa w 3 aktach Bissona. W środę, dnia 5 maja r. b.: „Towarzysz pan-cerny”, komedia narodowa w 3 akt. W Wołoskiego. W czwartek dnia 6 maja r. b. Ostatnie przedstawienie: „Niewolnice z Pipidówki”, najnowsza komedia w 4 aktach M. Bałuckiego. — Następnie towarzystwo udaje się do Torunia.

* Sw. Łazarz. Wybory do Rady gminy odbywać się będą we wtorek, d. 4 maja w lokalu p. Rondholza (Wilhelmshöhe) od godz. 8 rano. Niechaj radcy wszyscy się stawiają, a nikt nie opuszcza lokalu przed ukończeniem, albowiem przyjdzie może do wyborów ścisłych. Jeżeli mieszkańcy Górczyna przyzwolili na połączenie obu gmin w jedną, to niechaj skwapliwie dopilnują, by nie ulegli we wyborach, gdyż wtedy Niemcy będą nimi rządzili, i wpływ mieli na wszelkie sprawy komunalne — a wiemy z praktyki gdzieindziej, jak się wtedy sprawy obracają na naszą niekorzyść. Nie liczymy na to, że tytu a tytu urzędników kolejowych, wysłanych w służbę, nie przybędzie na wybory. Pilnują oni skrycie i ludzie wpływowi tak urządzają, że jeden drugiego zastąpi w służbie, a staną do wyborów w komplecie.

Nasi niech zatem wszyscy staną, — na tak ważną sprawę należy koniecznie pół dnia poświęcić. Pamięć tamy o tem, jakby to inne sąsiednie gminy w oczy zgłąy Górczymanem, że nie dopełnili obowiązków obywatelskich. Jeden drugiego niech pilnuje i zachęca do punktualnego stawienia się w lokalu wyborczym.

* Szamotuły. Otrzymujemy telegraficznie następną doniesienie: Pielgrzymka do Gniezna parafii Szamotulskiej wyjeżdża we wtorek rano o pół do czwartej.

* Z Jelitowa donoszą, iż zastrzelili się p. Mieczysław Łyskowski, syn s. p. dyrektora Łyskowskiego.

* Wronki. Dzierżawca rybołówstwa p. Roesler z Nadolnik złowił we Warcie w pobliżu Krzywegołola jesiotra ważącego 215 funtów. Takiego jeszcze nigdy tam nie złowiono. Przed 8 laty złowiony jesiotr ważył 182 funtów, a zabito go wiosem zanim zdolało go wyciągnąć z wody.

* Gdańsk. Adwokat dr. Różański z Berlina osiada w Gdańsku.

* Berlin. Na kongresie chirurgów referował pomiędzy innymi dr. Graf z Berlina o operowaniu raka w krtni na mocy materiału dostarczonego z kliniki Bergmanna z lat 1883—1896 roku, gdzie w 48 przypadkach wyrzynano niebezpieczny narost z krtni. Dokonano operacji wycięcia całej krtni u 20 osób, połowy krtni u 19, a częściowej u 9 osób. W pierwszych 20 przypadkach wyleczono kompletnie tylko dwie osoby. Jedną z dwóch kobiet z wyciętą krtnią była na posiedzeniu. Ma rurek w gardle, wskutek czego zupełnie jest ochrypła, zresztą jednak zdrowa kompletnie. Operacji dokonano w maju 1890 r., a dotąd nie było recydywy. Nauka chirurgii w ostatnim czasie niesłychanie się udoskonaliła, a do jej wykonania służą teraz niesłychanie zręczne i subtelnie wykonane narzędzia i fotografia, przy pomocy której odkryć można w ciele wszelkie dotychczas oku chirurgów zakryte chorobyliwe wytwory. Przez zastosowanie tych promieni uleczyć można teraz już zupełnie wilka skórno (lupus) — nawet serce zranione można odstąpić, zaszyc ranę i uleczyć.

* Berlin. W sejmie pruskim w czasie rozpraw nad etatem ministerstwa oświecenia, wyrwał się pan minister Bosse ze zdaniem zupełnie a zupełnie niezasadnionem, wyraził się bowiem: „Wierzę mi Panowie, że gdyby Polacy byli (w W. X. Poznańskiem) na naszym miejscu, to byłoby nam gorzej u nich, aniżeli im jest u nas.” — Widocznie pan minister nie ma najmniejszego wyobrażenia od dziejach polskich, bo powinien wiedzieć, ilu Niemców przesładowanych we własnym kraju lub też w nadziei dobrobytu opuszczało przez setki lat kraje niemieckie, aby osiąść w Polsce, gdzie ich nikt nie ciągnął ani na zmianę religii, ani na narodowość — wielka liczba ich się spolszczyła, a wielu pozostało tem czem byli i nikt im o to wymówek nie czynił. W szkołach pruskich uczył historyi, ale gdy mowa o stosunkach i dziejach polskich, wtedy zawsze pokretnych nauczyciele używają wywodów, by upominać zabor pruski. Stąd pochodzi, że nawet wykształceni wysoko Niemcy nie mają prawdziwego wyobrażenia o dziejach polskich.

* W raciborskim „Anzeigerze” znajdujemy następujące ogłoszenie: „En deutschesinnter Pole, 23 Jahre alt, des Deutschen vollkommen mächtig, 6 Jahre auf gräflich polnischen Gütern thätig, sucht, gestützt auf gute Zeugnisse, auf einem deutschen Gute Stellung als Wirthschaftsassistent. Habe bis jetzt nicht gekündigt. Gef. Offerten bitte unter „Landwirth J. R.“ Oborniki in Posen zu richten.” — Skutkiem wyborów w pow. świeckim p. tracił urzędnicy gospodarzy posady — u nas wielu Niemców nam nieprzychylnych siedzi na posadach w wielu razach bardzo tłustych, a podobni są do tego, który oświadcza, że jest: „ein deutschesinnter Pole”, i wolałby być urzędnikiem u Niemca, ale nie wypowiada pśady, jeśli u Niemca odpowiedniej nie znajdzie. Natomiast wielu zdolnych, pracowitych, uczelnych urzędników siedzi „na bruku”, nie mogąc posady u rodaków właścicieli uzyskać. Pod tym względem Niemców nam należy naśladować, bo czasy bezrozumnej gościnności i urojonej szlachetności polskiej dawno powinny być minąć — one nam szkodę przyniosły nieoliczoną. Niejeden zażarty Niemiec wychował się, wyrosł i „porósł w pierze” na koszt właściciela Polaka, a potem „odwiedział” się na bismarckowski.

* Warszawa. Gazety warszawskie, oburzone na niegodziwe postępy wszelkich hakatystów, nakładają ludność zamożniejszą Królestwa Polskiego, aby na lato nie jeździła do wód pruskich na polepszenie zdrowia, zwłaszcza, że wiele jest wód innych, jak: czeskie, galijskie rosyjskie, wreszcie francuskie. Obliczono w tychże pismach, że ludność ta wydaje rocznie na podróże i pobyt u wód do 5 milionów rubli, jak wykazuje się z list, które u wód przeglądano i notowano sobie wypisy. Z tych list okazuje się przeciętnie liczba 60 tys. podróży, a każdego wydatki obliczono przeciętnie na 500 rubli. Wielu jeździ nie celem kąpieli, tylko aby się „przewietrzyć” i takich najwięcej napominają pisma tamtejsze, aby omiiali siedlisko hakatystów. Ciekawil będziemy i dowiadywać się nie omieszkamy w jesieni, czy te nawoływania pism warszawskich jakie skutki odniosły? — Gdzie interes pieniędzy na oku, tam niejeden Niemiec zapiera się swej narodowości. Gazety warszawskie podawały ostrzeżenie, aby nie uczęszczano na koncerty dawane przez kapelę Pruską prywatną pod dyrekturą Meydera. Zasmucił się p. Meyder i ogłosił że nie jest bynajmniej Prusakiem, tylko Wyrtemberczykiem.

* Wrocław, d. 28 z. m. Targ na nasiona: Lucerna franc. 59—69 mk., włoska 45—52 mk., piaskowa 60 do 68 mk., konieczna czerw. 38—50 mk., biała 35—60 mk., żółta 18—22 mk., inkarnatka 18—22 mk., przelot 28 do 44 mk., szwedzka 35—50 mk., ang. raygr. oryginalny 14—17 mk., pierwszy odsiew 10—13 mk., włoski raygras oryg. 16—19 mk., pierw. odsiew 11—14 mk., tymotka 20—26 mk., gorczyca biała i żółta 10—13 mk., seradela 10—13 mk., za ctr. — Łubin żółty 11—14 m., niebieski 11—12 mk., wyka do 14 mk., peluska do 16 mk. groch wiktoria do 18 mk.

* Loterya. Przy dalszem ciągnięciu dnia 27 kwietnia 4 klasy 196 królewsko pruskiej loteryi klasowej padły przed południem następujące większe wygrane: 1 wygrana 30,000 mk. na nr. 219064. 1 wygrana 15,000 mk. na nr. 48442. 3 wygrane po 10,000 mk. na nr. 7532 111727 209741. 3 wygrane po 5000 mk. na nr. 10390 112667 174714. 47 wygranych po 3000 mk. na nr. 3218 4642 16791 18735 36453 44688 45593 5444 60170 70009 78355 85005 88300 92677 100854 108706

109198 110249 116994 117256 119413 121143 127182 128598 133085 133405 140365 145401 146548 146794 147047 148397 148882 149613 156284 160823 162804 163152 169749 175893 179121 183025 190667 194110 197156 216054 224166. 36 wygranych po 1500 mk. na nr. 1264 11156 20411 21807 23448 28864 42658 53712 64970 75249 80117 91755 92705 9997 108679 117022 117190 117752 119899 129491 133586 135550 136739 186888 146611 151532 162820 163904 168351 172523 173494 174726 188804 194526 208784. — (Po południu dnia 27 kwietnia): 1 wygrana 100,000 mk. na nr. 133388. 1 wygrana 75,000 mk. na nr. 2828. 3 wygrane po 15,000 mk. na nr. 115738 203261 212148. 1 wygrana 10,000 mk. na nr. 160635. 5 wygranych po 5000 mk. na nr. 20642 36920 66278 124200 207238. 37 wygranych po 3000 mk. na nr. 3647 10529 14886 69084 71178 75199 85525 83386 88488 89018 90032 90118 91337 94097 105057 126320 126817 135905 142728 145342 155973 156092 159465 160323 162786 167247 165174 182860 184914 185891 188376 193452 194337 197490 203824 219681 220404. 45 wygranych po 1500 mk. na nr. 916 1365 7945 19952 20621 42829 42034 42603 43640 48247 56170 62711 64178 69081 71871 72681 74378 76647 82467 94214 94877 101290 102838 110051 119012 123366 124271 129166 101111 139187 144436 148748 156621 157832 164188 171063 173461 178090 181045 185483 186173 186519 187436 193089 207710.

* Kalendarz. Niedziela 2 maja: Anatazego b. i Zygmunta. Wschód słońca o godz. 4 minut 28, zachód o godz. 7 minut 26.

Poniedziałek 3 maja: Znalezienie św. Krzyża.

OBRONA PRAWNA.

* Panu Jan. Skup. w Aarc. odpowiadamy: Skoro Pan wniosku o zabezpieczenie jeszcze nie podpisał, to go Pan podpisywać i składać zabezpieczenia płacić nie potrzebujesz.

WIADOMOŚCI LITERACKIE.

* „Biblioteki Powieści” wyszedł drukiem nr. 18 i zawiera: „Krewni”, powieść przez J. Korzeniowskiego. „Czerwony Testament”, powieść przez autora „Rodziny Lanquierów” i „Lekarza Obłąkanych”, (przekład z francuskiego). „Tajemnica księdza Fauvel”, powieść, (przekład z francuskiego). Z bieżącej chwili. (Cesarz Franciszek Józef w Petersburgu. Pogrom Grecji. W sprawie jubileuszu Prusa. Nowe wydanie „Naszej Sprawy” dr. Skarżyńskiego.) Rozmaitości. Kącik humorystyczny. Szarada. — Cena „Biblioteki Powieści” wynosi na wszystkich pocztach 75 f. ćwierćrocznie.

WIADOMOŚCI HANDLOWE

Sprawozdanie giełdowe. — Poznań, 30 kwietnia

4 proc. pożyczka niemiecka	103,90
3 i pół proc. pożyczka niemiecka	103,90
3 proc. pożyczka niemiecka	98—
4 proc. pożyczka pruska ukonsolidowana	103,90
3 i pół proc. pożycz. pruska ukonsolidowana	103,80
3 proc. pożyczka pruska ukonsolidowana	98,40
3 i pół proc. oblig. państwa pruskiego	100,10
4 proc. listy zastawne poznańskie	102,25
3 i pół proc. listy zastawne poznańskie	101,25
4 proc. listy rentowe poznańskie	104,60
Przebie 4 proc. listy rentowe	104,90
Renta włoska	91—
Austriacka renta złota	104,40
Austriacka renta srebrna	101,60
Polskie 5 proc. listy zastawne	87,60
Polskie 4 proc. listy likwidacyjne	—
Renta węgierska złota	103,90
Poznański bank prowincjonalny	106,10
Banknoty rozpisane na 100 rs.	91,50
Banknoty austriackie na 100 szl.	170,65
Banknoty francuskie na 100 fr.	81,10

Bydgoszcz, d. 29 kwietnia. (Urzędowe sprawozdanie izby handlowej.) Pszenica 154—158 mk., posłoni gatunek 000—000 mk., piękniejsza nad notowanie 2½ mk. wedle gatunku 104—109 mk. Jęczmień 110—114 mk., dla browarów 109—113 mk. Owies 122—128 mk. Groch na paszę 000—000 mk. do gotowania 135—145 mk. Okowita (70-ka) 9,50 mk.

Za wszelkie podane ogłoszenia oraz reklamy Redakcyi nie bierz żadnej odpowiedzialności.

(Nadesłano)

M. Lohmeyer ma najlepsze maszyny do szycia i welocypedy. (Poznań, ul. Wiktoria 10) Przed zakupnem niechaj nikt nie zaniedba zażąda katalogu bezpłatnie. Spłaty ewent. mk. 4.— miesięcznie.

Jedwabne materye wszelkiego rodzaju, akamity, piosne i welwey odstawia osobom prywatnym w każdej mierze firmat von Elten & Kausen, fabryka i handel, Orefed. Należy pisać po próby, i oznaczyć dokładnie, co się życzy.

Dnia 30 kwietnia po południu o godz. 2 zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami, nasz syn i brat śp.
Stanisław Michalak
w 18 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek o godz. 5 po południu z zakładu św. Józefa, o czem krewnym i znajomym donosi w smutku pogrążona **RODZINA.**

W czwartek, dnia 29 b. m. o godz. 6 na wieczór zasnął w Bogu, opatrzona św. Sakramentami, po ciężkich cierpieniach nasza siostra ś. p. (5761)

Klara Hoffmann

w 58 roku życia. Pogrzeb w niedzielę o godz. 5 po południu z zakładu św. Józefa przy ulicy Piotra nr. 7; o czym krewnym i znajomym donosi w smutku pogrążone

RODZENSTWO.

Walne Zebranie

podpisanej Spółki
odbędzie się

dnia 9-go maja r. b. o godzinie 5 po południu w lokalu p. Antoniego Popiela w Wielkiem.

PORZĄDEK OBRAD:

1. Przedłożenie sprawozdania kasowego za rok 1896 i uchwała co do podziału zysków; przyjęcie bilansu i udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania.
2. Wnioski bez uchwał. Sprawozdanie kasowe za rok 1896 jest wyłożone w mieszkaniu poddanego.

Kiekrz, 25 kwietnia 1897.

Bank ludowy

Spółka zapisana z nieograniczoną poręką.

Rada Nadzorcza: —
Cetkowski, prezes.

Die General-Versammlung

der unterzeichneten Genossenschaft findet

am 9. Mai d. J. Nachmittags 5 Uhr bei dem Herrn Anton Popiela in Wielkie statt.

TAGESORDNUNG:

1. Vorlegung des Kassenberichts pro 1896 und Beschlussfassung über die Gewinnverteilung; Genehmigung der Bilanz und Dechargierung des Vorstandes und des Aufsichtsraths.
2. Anträge ohne Beschlussfassung. Der Kassenbericht pro 1896 liegt in der Wohnung des Unterzeichneten zur Einsicht aus.

Kiekrz, den 25. April 1897.

Bank ludowy

Eingetragene Genossenschaft mit unbeschränkter Haftpflicht.

Der Aufsichtsrath: —
v. Cetkowski, Vorsitzender.

Bilans — Bilanz

za rok 1896. für das Jahr 1896.

AKTIVA.		PASSIVA.
	Udział. — Geschäftsguthaben.	391,00
	Depozyta. — Spareinlagen.	823 70
	Banki. — Banken.	569,20
1500,00	Weksle. — Wechsel.	
	Fundusz rezerwow. — Reservefonds.	84,00
173,60	Gotówka. — Baarbestand.	
194,30	Koszta administracyjne. — Verwaltungskosten	
1867,90		1867,90

Z roku 1895 na 1896 przeszło członków 27
Vom Jahre 1895 auf 1896 gingen Mitglieder über 27
W roku 1896 wstąpiło — Im Jahre 1896 traten ein 2
Summa 29

W roku 1896 wystąpiło — Im Jahre 1896 sind ausgetreten 00
Przechodzi na rok 1897 — Auf das Jahr 1897 gehen über 29

Kiekrz, d. 30 kwietnia 1897.

Bank ludowy

Spółka zapisana z nieograniczoną poręką.

Ks. Br. Hertmanowski,
prezes.

Bank ludowy

Eingetragene Genossenschaft mit unbeschränkter Haftpflicht.

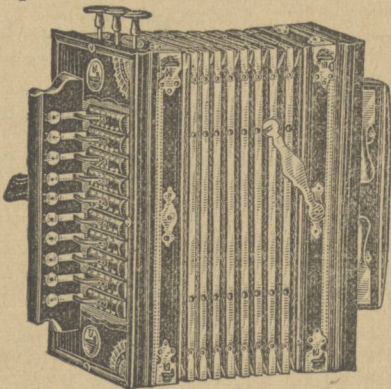
Jagodziński,
rendant.

N. Zientkiewicz,

Poznań, Stary Rynek nr. 35. I piętro.

- 2 chórowa 40 głosów, wszystkie narożniki okute, duża, piękna, klawiatura śrubow. 450 m.
- 3 chórowa, 60 głosów, wszystkie narożniki okute, głośna 3 klucze 6,25 m.
- 3 chórowa, 60 głosów, duża, bardzo wspinała i bardzo trwała, 3 klucze 7 m.
- 4 chórowa, 80 głosów, bardzo wspinała i bardzo trwała, okuta całym 13 m.
- 6 chórowa, 120 głosów najwspanialszej konstrukcji 6 kluczy 18 m.

poleca:

- 6 chórowa 120 głosów, najwspanialsza, 2 dzwonki 6 kluczy 20 m.
- 21 klawiszy, 4 klucze, 4 basy, okucie, piękna trwała 15 m.

Skrzypce dobre z smyczkiem 8 m.

Skrzypce 1/2, 3/4 i całe z smyczkiem. podług życzenia 4, 5, 6, 7, 8, 9 m.

Skrzypce głośne, budowa wspinała, dla dobrych graczy 15 m.

Contrabas z smyczkiem 50 m.

Herofon z 6 sztuk. 30 m.

Ariston z 6 sztuk. 27 m.

Cytra akordowa z 6 pedałami z kluczem ze szkołą etc. 9 m.

Arioza z 6 cynkow. sztuk. muzyka wspinała 20 m.

Arioza z cynkowymi sztukami, muzyka najwspanialsza 30 m.

Wszystkie zamówienia wysłam odwrotną pocztą.

Strójnie i reperacje instrumentów muzycznych uskuteczniłam z wielką akuracją jak najszybciej.

Ekonom

kaw. z dobr. świadectw. znajdzie trwałą pesadę od 1.7. rb. na pensję 750 mk. w Prusach Zachod.

Drwęski & Langner
CENTRALNE BIURO ZŁECEN
w Poznaniu, ul. Rycerska nr. 38.

2 gorzelników

kaw. chlubn. polecanych, w młodszym wieku, potrzeba do Bawaryi na pensję 80—90 mk. mies.

Drwęski & Langner.
CENTRALNE BIURO ZŁECEN
Poznań, ul. Rycerska nr. 38.

Dla chorych na płuca Dr. Brehmera lecznica Goerbersdorf w Śląsku.

(4029)

Dyrektor lekarz prof. dr. Kobert, przedtem w Dorparcie. Znakomite wyniki kuracyjne przy bardzo umiarkowanych kosztach. Dokładnej wiadomości udzieli darmo

ZARZĄD.

Dalsza parcelacya

Koninka pod Łeknem, stacya kolei Wągrowiec, w poniedziałek, dnia 10-go maja 1897 r. przed południem o godzinie 10-tej odbędzie się na miejscu.

Nabywać można parcele od 10—150 mórg z dowolnym obszarem łąk i budynkami. (5772)

Nabywcy wpłacają najmniej 1/3 części ceny kupna, resztę zaś wedle zawartej umowy.

Reflektanci na całość mają pierwszeństwo.

Blizszych szczegółów przed terminem parcelacyjnym udzieli biuro Spółki.

Spółka Rólników Parcelacyjna,

Poznań, ul. Podgórna nr. 13 I piętro.

Plac zabawy Szermera.

W sobotę, dnia 2 maja r. b.

Wielka uroczystość na otwarcie

Majowej zabawy ludowej

na placu zabaw po południu poczynawszy od godz. 4

wojskowy koncert promenadowy.

Wstęp na plac zabaw od osoby 10 fen.

O liczny udział upraszają uprzejmie

Szermer & Müller.

Wyszło z druku dziełko pt.:

Wybór powinszowań

na wszystkie

uroczystości rodzinne

wierszem i prozą,

z różnych autorów zebrany.

♦♦ Cena z oprawą 50 fen. ♦♦

Z przesyłką franko 60 fen.

Zamówienia nadesłać należy do drukarni:

Fr. Chocieszyńskiego,

w Poznaniu, ulica Wodna nr. 15.

Szuka się dzierżawy

składu

towarów kolonialnych połączonego z wyszynkiem lub hotelem na prowincyi i to zaraz lub od 1 lipca r. b. Zgłoszenia do ekspedycji Wielkopolańska pod liczbą 5653.

Ekonom

żon. bezdzietny, którego żona zajęta by się obszern. kob. gospod. potrzebny od 1 lipca do znacz. majątku w Księstwie na 500 mr. pensji i deputat.

Drwęski & Langner.
CENTRALNE BIURO ZŁECEN
w Poznaniu, Rycerska 38.

Borowy

żon. z dobr. świadectw. potrzebny od 1.7. rb. do znacz. dóbr hrab. na wysokie zasługi i odpowiedni deputat. (5763)

Drwęski & Langner.
CENTRALNE BIURO ZŁECEN
w Poznaniu, Rycerska 38.

Pisarz gospod.

z pensją 360 mk. i wolne pranie potrzebny od 1.7. pod dyspozycją pryncypała.

Drwęski & Langner,
Centralne Biuro Złeczeń
w Poznaniu, ul. Rycerska nr. 38.

3 ogrodników

kawalerów potrzeba zaraz.

Drwęski & Langner.
CENTRALNE BIURO ZŁECEN
w Poznaniu, Rycerska 38.

Panien

biegłych w krawiecczyźnie szuka Grabowska, ul. Wiktorii 14.

2 czel. krawieckich i 2 panny do ręcznego szycia przyjmie zaraz F. Musiał, Wielkie Garbary nr. 8. (5771)

Mężczyzna lat 30, trzeźwy, pilny, dobrze polecony, Polak, znający język i pismo niemieckie, szuka zajęcia jako kontroler, dozorca, poślaniec, borowy lub też jakiej innej pracy w Poznaniu lub też na prowincyi. O oferty uprasza się pod lit. C. C. 4 poste rest. Jerzyce pod Poznaniem.

Potrzebna zaraz zwyczajna na pokojówka bez prasowania do dworu, chociaż w 1-sze miejsce Jadwiga Szymańska, zamężna Niedzielska, Poznań, Piekary nr. 6.

Potrzebny natychmiast: Ogrodnik kawaler na 250 m. i tantymę do dziedzica kaw. i stan-gret żon. na 40 tal. i deputat.

Jadwiga Szymańska, zamężna Niedzielska, Poznań, ul. Piekary nr. 6. (Potrzeba także kilku gospodyń, pokojówek, gospodyń z prasowan. bez getowania na 200 marek). (5769)

Potrzebni od lipca rb.: 6 kucharzy żon. po 240, 250 i 300 mk. i dep. Gorzelnik żon. na 1000 mk. i dep. 4 urzędników kaw. po 400—600 marek. Kilku służących kawalerów.

Jadwiga Szymańska, zamężna Niedzielska, Poznań, ul. Piekary nr. 6, I. (Szukam dzierżawy gościńców).

Co tylko wyszło: (4088)

„Der kleine Rechtsanwalt“

przez Dr. Fuchsa.

Dzieło to w języku niemieckim zawiera objaśnienia prawne we wszystkich sprawach sądowych; jak skarżyć, jak się bronić samemu przed sądem, z wielu formularzami i przykładami. Niezbędne dla każdego. Cena 1,10 m. bez oprawy, z oprawą 1,35 mr. z fr. przesyłką, za zaliczką 20 f. drożej, poleca i przesyła odwrotnie

N. Kamiński i Sp., księgarnia w Poznaniu (Bazar).

Nasze hasło!

Zbiór pieśni polskich obyczajowych i okolicznościowych, patriotycznych, narodowych, żartobliwych, towarzyskich; polonezów, mazurów, marszów, krakowiaków kujawiaków, obertasów, pieśni dla sokółów, ary, dumek i różnej innej treści z melodiami. Opracował Stefan Surzyński. Sześć zeszytów po 20 fen. Za nadesłaniem 1,30 mk. przesyła odwrotnie (6100)

N. Kamiński i Sp., księgarnia w Poznaniu (Bazar).

W poniedziałek, dnia 3 maja rb. na placu Wrońskim po raz ostatni tej wiosny

złote rybki

zer! — siatki!

Szukam kupna

młyna wodn.

z dostateczną wodą i do tego kilkunastu mórg ziemi. Zgłoszenia do ekspedycji Wielkopolańska pod nr. 5767.

Kilku zdolnych, mówiących po polsku (5765)

sprzedawaczek

szukają zaraz

Gustaw Eisenstaedt & Co.

Sprzedawacza

rutynowanego szuka się zaraz albo od 1-go lipca r. b. do drogerii i składu farb.

Warunek: dokładne władanie obu językami krajowymi.

O oferty uprasza się do ekspedycji „Wielkopolańska” pod nr. 5766.

Ucznia

z dobrem wychowaniem i odpowiednim wykształceniem przyjmie zaraz (5762)

W. Becker,

handel win, łakoci i towarów kolonialnych w Poznaniu, plac Wilhelmowski nr. 14.

Kto się chce zabawie i uśmiech, niech kupi następną książeczkę:

Dziwne przygody

chłopa Urbana Długonosa,

opowiedziane dla zabawy

przez Figlarskiego.

TRESC

Olbrzymi nos, który potrzebowaliśmy co dzień 1000 centnarów

tabaki i długą brodę, z której było 500 wozów siano.

2. Urban i żyd Berek.

3. Dowcipy Urbana wierszem.

4. Podróż Urbana do Turcji.

5. Urban wędruje w powietrzu z Rasl do Afryki.

6. Przygody myśliwskie Urbana.

7. Urbanowi dokuczały panny — jak im za to odpłacił.

8. Przygoda Urbana z bocianem.

9. Długonos pomiędzy Sawabami.

10. Przygody wojenne Urbana. Ciemna mężowie mają być żonami posłusznymi?

Mądre kruki. Rozmaitości.

Cena 25 fen., za co się posła franko.

Franciszek Chocieszyński, Poznań, ul. Wodna 15.

(Dodatek).

Nowości na obecną porę! pod względem towarów bławatnych i modnych nadzwyczaj tanio:

Z oddziału: **Materye na suknie:**

Loden , wyrób trwały, podw. szer. mtr.	55 f.
Melange , trwała mater. na kostyummy „ „	50 f.
Szewiot , czysto wełniany, podwójnie szeroki „ „	60 f.
Krepa , czysto wełniana „ „ „	80 f.
Mohair , na prakt. suknią „ „ „	100 f.
Alpaka , lek. eleg. mat. na lato „ „ „	150 f.
Crepon , czysto wełniany „ „ „	125 f.
Nowości ang., w efekt. oryg. guście, podw. szer. mtr. 90—175 f.	

Z oddziału: **Materye do prania:**

Perkale w umyślnie desenie	mtr. 25 fen.
Perkale „ „ z lamówką „	30 fen.
Ryps pikowy w umyślnie desenie „	45 fen.
Batyst rayé „ „ „	45 fen.
Perkale kaźmirowe w umyślnie desenie „	45 fen.
Crepon w umyślnie desenie „	45 fen.
Muślin czysto wełn. w umyślnie desenie „	50 fen.
Batyst plissé „ „ „	60 fen.

Z oddziału: **Towary płócienne i wełniane.**

Barchan metr 30 fen.	Materye na pościel metr 25 fen.	Materye na wyspy metr 25 fen.	Nesel na suknie metr 30 fen.	Hendentuch metr 18 fen.	Dowlas metr 25 fen.	Perkale na meble metr 28 fen.	Płótna na koszule metr 30 fen.	Mora patent. metr 30 fen.	Podszewka mor. metr 20 fen.	Jaconnets we wszelk. barwach metr 25 fen.	Croiséc metr 30 fen.	Podszewka pod stanki na dwie strony metr 45 fen.	Gaza poszewk. metr 15 fen.
-----------------------------	--	--------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------	----------------------------	--------------------------------------	---------------------------------------	----------------------------------	------------------------------------	--	-----------------------------	---	-----------------------------------

Z oddziału: **Materye jedwabne:**

Czysto wełniany czarny Merveilleux , metr 1,25 mrk.	Czysto jedwabne szkodzkie Caro metr 2,00 mrk.
„ „ Damassé , „ 1,50 „	„ „ Fulard druk. „ 0,75 „

Taniość zastosowana równomiernie do wszelkich towarów.

TAUSK & VOGELSDORFF, ulica Kramarska nr. 20.

Wystawa aparatów kościelnych

firmy

(5487)

J. Eichstaedt w Poznaniu

będzie otwartą

na czas uroczystości Jubileuszowych św. Wojciecha

w **Gnieźnie**

na sali szkolnej w **Kolegiatach przy Tumie**, którą łaskawej uwadze Przewielebnego Duchowieństwa i Szanownej Publiczności polecam.

Dostawca związku gospodarczego

Louis Grand

75 takich samych przedsiębiorstw w Niemczech.

w Poznaniu, ul. Berlińska nr. 20, I piętro.

Materye jedwabne:

Merveilleux	mtr. 135
Damassé	„ 150
Taffete chantant	„ 175
Armure	„ 225
Szkocki Taffete	„ 250

Partya odłożonych

materijedwabn.

dawniej: 2,50, 3,00, 3,50

teraz: 1,75, 2,00, 2,50

Materye wełniane:

Materye w drobne desenie w guście angielskim	mtr. 60—90
Diagonal i Crêpe	„ 90—115
Beige	„ 90—115
Diagonal i Crêpe w jedn. kolor.	mtr. 90—115
Materye Loden, czysto wełnian. 120 cm. szerok. w now. mieszan. barw.	mtr. 100—165
Materye szewiotowe	„ metr 75—150
Wielki wybór w czarnych, gładkich i w deseń tkaninach fantazyjnych	bardzo tanio.

Materye do prania:

Crêtonne na meble	mtr. 40
Pófflanele	„ 30
Madapolame	„ 25
Batyst	„ 45
Crêpon	„ 50
Pika rypsowa	„ 50
Mousseline de laine	„ 50
Flanela, czysto wełniana	„ 75
Veloutine, elegancka materia na kostium poranny	„ 70

Firanki: w wielkim wyborze począwszy od 25 fenig. za metr. (5742)

Materye na ubiory męzkie: w trwałych gatunk. wskuku nadzwyczaj tanio.

Kto obić i bort i t. d.

oszczędzić pragnie dużo pieniędzy, niech zażąda

najnowszych prób

I-ego Wschodnio-Niemieckiego domu rozsyłkowego obić

Gustawa Schleising
w Bydgoszczy (Bromberg),
dostawcy dom. książ. Założ. 1868.

Obicia i borte, które zwłaszcza w obecnym sezonie przewyższ. pod względem nadzwyczajnej taniości swojej i zadziwiającej piękności wszelkie inne, rozsyła się na żądanie opłatnie i na wsze strony. — Przy zamówieniu proszę odwołać się na „Wielkopolanina.“ — Przy zamawianiu prób upraszam o oznaczenie cen obić.

Parcelacya

W środę, dnia 5 maja r. b. przed południem o godzinie 0 i pół na miejscu gospodarstwo w Posługow e nr. 7, około 170 mórg z budynkami tuż przy szkole, 15 minut od stacji kolejowej Janówiec.

Nabywcy parcel wpiacają 1/3 część ceny kupna. Reflektanci na pozostają całość z inwentarzem i zapasami mają pierwszeństwo.

Spółka Rolników Parcelacyjna

eingetragene Genossenschaft mit beschränkter Haftpflicht.
Poznań, ul. Podgórska nr. 13, I p.

Łatwy zarobek poboczny.

Stara rzetelna hambarska fabryka cygar szuka jeszcze jednego pana do sprzedaży zwłaszcza osobom prywatnym i restauratorom za wysokim wynagrodzeniem. Zgłoszenia pod nr. 4738 przyjmuje Heinr. Elsler, Hamburg. (5043)

Wiatrak

w dobrym stanie i dobrej okolicy jest z powodu stosunków rodzinnych każdego czasu na sprzedaż lub do wdzierżawienia. Zgłoszenia przyjmuje eksped. Wielkopolanina pod nr. 5714.

Norddeutscher Lloyd Bremen
Bediente Passagierzahl über 3 Millionen.
Oceanfahrt nach New York
6-7 Tage.

GENUA-NEWYORK
Bremen-Baltimore Bremen-La Plata
Bremen-Bremer-Australien
Nähere Auskunft erteilt der
Norddeutsche Lloyd Bremen
sowie dessen Agenten.

Blitzschnel wiadomości udzieli:
F. Morten, Berlin,
Invalidenstrasse Nr. 93.
I. Förder,
Wagrowien. [4288]

Stempel: Postamt, Hamburg, 1897

Tylko w plombowanych,

niebiesko białych paczkach z portretem i podpisem prałata ks. Kneippa, sprzedaje się Katherinorowską kawę słodową, przygotowaną podług opatentowanego sposobu.

Należy mieć się na baczności przed towarem, sprzedawanym luźno, oraz przed mało wartościowymi naśladownictwami.

„Polysulfina“

najznakomitszy środek do prania bielizny i wszystkich materii czarnych i kolorowych, wełnianych, bawełnianych, jedwabnych i t. d. Paczka 25 fen. 6 paczek za 1,50 m. fr. Sprzedającym z drugiej ręki stosowny rabat poleca (5862)

Centralna Drogeria

Czepczyński i Śniegocki,

Skład I Stary Rynek nr. 8. Skład II plac Wilhelmowski 10. Sprzedającym z drugiej ręki udzielamy znacznego rabatu. (5300)

Drogeria Chwaliszewska

W. Zieliński

w Poznaniu, poleca: (5661)

Farby, pokosty, lakiery, Karbolinum. Oliwy do maszyn. Smarowidła na osie. Tran i smarowidło na skórę. Sól bydlęca. Fluid dla koni. Proszek na żoły etc. oraz wszelkie artykuły drogerijne.

Za dobry towar ręczy się. Ceny niskie

CYGARA

w cenie hurtownej poleca:

Cyrilla	100 szt. 2,80 m.
Waldnixon	100 „ 3,50 „
Panetelas Reformados	100 „ 4,00 „
Comerciante	100 „ 4,50 „
Vorstenland	100 „ 4,95 „
Borneo	100 „ 5,00 „
et Felix Brasil	100 „ 5,00 „
Mexico	100 „ 5,20 „
London Docks	1893 Import 100 „ 6,00 „
Centrum (Mex. Fel. Bras. i Hav.)	100 „ 6,00 „
Furor (Sumatra)	100 „ 6,50 „
Waküre	100 „ 7,00 „
Elite (Borneo)	100 „ 8,00 „
Fridolin (Mex. i Havana)	100 „ 8,50 „
La Odalisca (Havana i Java)	100 „ 9,00 „

powyższe marki nabywa kupujący 15, 20 do 25% taniej, niż w sprzedaży cząstkowej. — Nieprzystające do smaku wymieniam lub wyłożone kwoty zwracam. — Wysełka za zaliczką — 300 sztuk franko. Skład cygar importowy i wysyłkowy (5306)

I. Szuster,

Berlin, Landsbergerstrasse 89, narożnik Kl. Frankfurter Str. Telefon VII No. 1794.

Sieci, ślepy,

skrzydlaki (3420)

gotowe po najtańszych cenach.

Scheding-Rittner,

teraz Tuchołka,

Poznań, ul. Szeroka nr. 12.

Jak długo starczy zapas, sprzedaje

prawdziwe

szwajcarskie

niklowe remon-

toarowe zegarki

kieszonkowe

wprost sobom prywatnym po ba-

jecznie niskiej cenie

marek 6,25.

Prawdziwe goldy-

nowe zegarki 7,25 mk.

Zegarki te zaprowadzone były

we wojsku japońskim w tysiącach

egzemplarzy i są bardzo lubione.

Za towar rzetelny i dobry dać

porękę. Łask. zgłoszenia przy-

muje tylko (4575)

Johs. Wilh. Meier,

Hamburg.

Rozsyłka za zaliczką pocztową.

Za to co się nie spodoba,

obowiązuję się, zwrócić z powro-

Nur
echt mit
Marke „Pfeilring“

LANOLIN

Toilette-Cream

LANOLIN

In den Apotheken und Drogerien.
In Dosen à 10, 20 u. 60 Pf., in Tuben à 40 u. 80 Pf.

Unübertroffen
als
Schönheitsmittel
und zur
Hauptpflege.

Setki tysięcy doskonałych gospodyń używają jedynie tylko (4572)

prawdziwą kawę Brandta

przez Roberta Brandta w Magdeburgu, jako najlepszą i najtańszą domową do kawy oraz równoważnik kawy.

Kawy tej nabyć można wszędzie we wszelkich składach towarów kolonialnych.

Specjalność: zegarki kieszonkowe z Matką Bożą, ortem, pogonią, sokiem i t. p. (4650)

Kto pragnie trwałego i dobrego chodzącego zegarka kieszonkowego, niech się uda z całym zaufaniem do zakładu zegarmistrzowsko-złotniczego

Braci Paschke

w Ostrowie,

a przekona się, że usługa rzeczywiście tylko rzetelna. Każde zamówienie choć najdalej przesyłamy odwrotną pocztą przez zaliczkę franko

Wszelkie reparacje, w zakres wchodziące, wykonują skora, rzetelnie i tanio pod gwarancją. Prosimy zażądać ilustrowany cennik gratis i franko.

Ubrania do prania

Marynarki latowe,

Haweloki

dla panów i chłopców.

Wykonuję

ubrania dla kolarzy,

do lawntennis i do sportu.

Ceny ściśle stałe!

L. GOLDSTEIN,

Poznań,

ul. Wrocławska nr. 19, I pt.

przy placu św. Piotra.

Dostawca Związku gospodarczego.

Telefon nr. 247.

Pojazdy i bryczki

w najrozmaitszych fasonach i największym wyborze poleca

A. Dzieciuchowicz

w Poznaniu, ul. Wrocławska 15,

(Hotel Saski). (5222)

Szukam kupna (5868)

kuźni

na wsi, w dobrej okolicy, z kilku

morgami roli lub z gościńcem

albo kramem. Oferty pod adr.:

Adamczewski, Grodzisk.

Młody pomocnik,

jeszcze w miejscu, szuka posady

w składzie towarów kolonialnych,

łakoci itd. od 1-go czerwca r. b.

Zgłoszenia pod lit. A. N. Post

lagernd Ostrowo. (5667)

2 uczni,

chcących się wyuczyć kowal-

stwa, przyjmie zaraz (5587)

F. Szmania w Środzie.

Skład stroji

po córce mej objęłam na własność i polecam łaskawym Paniom kapelusze eleganckie w wielkim wyborze i po bardzo niskich cenach. Kapelusze zeszłoroczne ubiera się szybko i gustownie. (5702)

St. Klarowicz,

dawn. Oferzyńska,

Stary Rynek, ul. Wianeczka 33.

Na nadchodzący jubileusz 900 rocznicy śmierci męczennika św. Wojciecha, polecam wydane własnym nakładem: (5362)

obrazy, obrazki,

medalioniki, modlitwy

i figurki św. Wojciecha

w najrozmaitszych wykonaniach.

Cenniki, lecz tylko sprzedającym, wysyłamy odwrotnie. Do

nabycia w księgarniach i składach artykułów dewocyjnych.

S. Bendlewicz i Sp.

w Pleszewie (Pleschen).

Panna służąca

z kilkoletnią praktyką potrzebną

od 1 lipca r. b. Kopie świadectw

przesłać pod adresem: (5591)

Komierowska

w Niezychowie via Białosłowie

(Weissenhöhe).

Dom. Stanisławowo I

pod Borzawą, (Wilhelmsau) po-

trzebuję zaraz (5654)

pisarza podw. Pensja 200 mk. Przedstawienie osobiste. Kosztów nie zwraca się.

Szanowna gospodyni!

15
fabryk.

35
medali.

Niedoścignioną jest w dobroci i sile, o wybornym smaku i największej wydajności (3690)

prawdziwa Frank

najlepszy dodatek do kawy!

Niech więc pani kupuje najlepsze, ono jest i pozostanie najtańszem.

„Prawdziwa” tylko z znakiem ochronnym i podpisem:

Heinrich Frank Söhne
Ludwigsburg etc. Basel. Mailand.
Linz. Komotau. Kaschau. Agram. Bukarest.

Dywany, firanki, chodniki itd.

poleca w bardzo wielkim wyborze

F. Raczkowski,

Poznań, ul. Nowa w Bazarze.

Skład płócien, stołowizny, blawatów itd.

Ceny bardzo przystępne.

Dla cierpiących na żołądek!

Wszystkim tym, którzy wskutek zaziębienia, albo przeładowania żołądka, wskutek niedostatecznych, trudno strawnych, zbyt gorących lub zbyt zimnych potraw, albo też wreszcie wskutek nieregularnego trybu życia nabawili się cierpienia żołądkowego, jak: **katuru żołądkowego, kurczy żołądek, bólu żołądka, niestrawności albo też załganiecia**, zalecenia godnym jest dobry środek domowy, którego znakomite skutki uzdrawiające wypróbowano już od lat wielu. Jest nim znany

środek na strawność i przeczyszczenie krwi

Huberta Ullricha Wino ziółkowe.

Wino to ziółkowe przygotowane jest ze znakomitych uznanych za uzdraw. ziółek na dobrym winie, wzmacnia i orzeźwia cały organizm trawienia u człowieka, nie będąc właściwie środkiem na przeczyszczenie. Wino ziółkowe usuwa wszelkie przeszkody w naczyniach krwionośnych, czyści krew z wszelkich zepsutych i sprowadzających chorobę substancji i przyczynia się do utworzenia nowej krwi i zdrowej.

Przez wczesne użycie wina ziółkowego wszelkie niedomagania żołądkowe niszczy się po największej części już w zarodku. Niech nikt zatem nie ociąga się, aby go użyć w miejsce wszelkich ostrych, żrących, szkodliwych zdrowiu środków. Wszelkie symptomy, jak: ból głowy, odbijanie, zgaga, wzdęcie, mdłości z wómitami, które w chronicznych (przewlekłych) chorobach żołądka z tym większą objawiają się gwałtownością, znikają często po kilkakrotnym napięciu się tego wina.

Zatwardzenie i nieprzyjemne skutki jego, jak duszność, kolki, bicie serca, bezsenność, jak również zatrzymanie się krwi w wątrobie, śledzionie i systemie wrotnicy (w cierpieniach hemoroidalnych) Wino ziółkowe usuwa szybko i w sposób łagodny. Wino ziółkowe znosi wszelką niestrawność, systematowi trawienia przywraca bieg naturalny a zapomocą dobrego stołka usuwa wszelkie nieprzydatne materje tak z żołądka, jako i z jelit.

Wygląd lichy i blade, niedokrwistość, osłabienie są po największej części wynikiem ziego trawienia, niedostatecznego tworzenia się krwi i chorobliwego stanu wątroby. Wskutek całkowitego braku apetytu, znużenia nerwowego i ogólnego rozstroju, jak również wskutek częstego bólu głowy, bezsennych nocy, nikną nieraz powoli chorzy tego rodzaju. Wino ziółkowe dodaje umniejszonej sile życiowej świeżego impulsu. Wino ziółkowe podnosi apetyt, powiększa strawność i wyżywienie, uspokaja wzburzone nerwy i darzy chorego nowymi siłami i nowym życiem. Liczne poświadczenia i podziękowania są tego niezbitym dowodem.

Wina ziółkowego nabyć można w butelkach po 1 mk. 1,25 i 1,75 w aptekach w Poznaniu (składy: w aptece Nadwornej, w aptece „Pod Eskulapem”, w aptekach: Jagielskiego i przy ul. Wrocławskiej), dalej w aptekach w Swarzędzu, Buku, Stęszewie, Kórniku, Środzie, Czarniejewie, Pobiedziskach, Murow. Goślinie, Obornikach, Szamotułach, w Pniewie, Lwówku, Opalenicy, Grodzisku, Rakoniewicach, Wolsztynie, Czarnym, Kościanie, Śmiglu, Kaszczorze, Osiecznie, Krzywiniu, Lesznie, Wschowie, Śremie, Książu, Nowemście n./W., w Żerkowie, Miłosławiu, we Wrześni, w Witkowie, Trzemesznie, Gnieźnie, Klecku, Janówcu, Wągrowcu, Rogoźnie, Obrzycku, we Wronkach, Sierakowie, Międzybóżu, Pszczewie, Trzcielu, Nowym Tomyslu, Zbąszyniu, Babimoście, Brójcu (Braetzu), Pleszewie, Ostrowie, Krotoszynie, Strzelnie, Inowrocławiu, w Bydgoszczy i t. d., jak również w aptekach wszelkich większych i mniejszych miast tak w W. Ks. Poznańskiem, jak również i prowincji ościennych.

Także wysyła firma „Hubert Ullrich w Lipsku (Leipzig, Weststrasse 82)” 3 butelki i więcej wina ziółkowego po cenach oryginalnych opłatnie i nie licząc opakowania do wszelkich miejscowości w Niemczech.

Ostrzega się przed naśladownictwem!

Niech każdy żąda wyraźnie

Huberta Ullricha wina ziółkowego.

Wino moje ziółkowe nie jest żadnym środkiem tajnym; składniki jego są: Wina Malagi 450,0 sprytu winnego 100,0, gliceryny 100,0, wina czerwonego 240,0, soku jarzębinowego 150,0, soku wiśniowego 820,0, koperku, anyżu, korzeni Heleny, korzenia ameryk. siłacza, korzenia goryczki, tatarakowego po 10,0.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i dawniejszy

egzam. urzędnik sądowy.

Reklamacje podatkowe!

Adwokat ludowy

Poznań, (5755)

ul. Kramarska nr. 5, I piętro,

WALENTY NIMS,

emeryt rządowy i

8 mil. mk. w gotówce

wynoszą ogólne wygrane poręczonej przez państwo

Wielkiej Loteryi Pieniężnej

Główne wygrane 500,000, 300,000, 200,000, 100,000, 60,000, 50,000 itd.

Co drugi los wygrywa.

Pierwsze ciągnięcie dnia 10 i 11 maja 1897 r.

Losy oryginalne, włącznie podatku stemplowego rzeszy niemieckiej po mk. 18,30, mk. 6,60, mk. 3,30, mk. 1,65.

Prospekty z bliższymi objaśnieniami rozsyłam na żądanie naprzód za darmo. (5460)

Paul Zimmermann, Schwerin i. M.

Ogniotrwałą papę na dachy,

pierwszorządny fabrykat,

asfalt, smołę do smarowania dachów i t. d. poleca

S. Wrzesiński, Poznań, Wielkie Garbary nr. 52, i dostawia na każdą stacyą kolejową. Specyalność: wykonywanie dachów papew. pod 20-letn. gwarancją.

Specyalność na pluskwy, pechły, robactwo po kuchniach, mole, robactwo żyjące na zwierzętach domowych itp. itp.

Zacherlin

działa zadziwiająco! Tepi

jak żaden inny środek pewno i szybko wszelkiego rodzaju szkodliwe owady i dla tego chwalony jest i poszukiwany przez miliony odbiorców. Znaki jego szczególne: 1) butelka zalakowana, 2) nazwisko „Zacherl.” (5496)

Składy jego są tam wszędzie, gdzie wywieszone są plakaty Zacherlina.

Szwaczki

na maszynie do ubiorów chłopców 1-6 letn. znajdują stale zatrudnienie w warsztacie moim.

Płaca dzienna do mk. 1,75.

L. Goldstein,

ulica Wrocławska nr. 19, I ptr.

Panna w młodym wieku, z ucheiwej rodziny, szuka miejsca za

sprzedawaczkę

zaraz lub później. O zgłosz. uprasza się pod lit.: L. M. nr. 200 postlagernd Pleszew (Pleschen).

Wiatrak

i około 30 mórg pszennej ziemi jest natychmiast na sprzedaż z powodu stosunków rodzinnych. Wpłaty 5-6000 marek. Zgłosz. przyjmuje ekspedycja Wielkop. lanina pod nr. 5720.

Kuźnia

jest natychmiast do wydzierżawienia. Kowal, będący zarazem maszynistą, kupi tu może tanio parówkę, na której dobrze zarobi, po nieważ okolica duża. Zgłoszenia przyjmuje ekspedycja Wielkop. lanina pod nr. 5721.

Polecamy w nowym wydaniu:

Przemówienia

przy uroczystościach weselnych i chrzcinach.

Zbiór wierszy, toastów, przemówień i życzeń dla uprzyjemnienia godów weselnych, z uwzględnieniem uroczystości srebrnego i złotego wesela.

Zebrał J. Chociszewski.

Wydanie drugie znacznie powiększone, str. 96.

Cena 40 fen., z opr. 50 fen., na porto dołączyć należy 10 fen.

Fr. Chociszewski,

Poznań, ulica Wodna nr. 15.

KAWĘ

mieloną z przymieszką, funt po 60 fen. poleca (5725)

J. N. Leitgeber.

Parcela, 250 mórg

żytniej obsianej ziemi bez budynków, jest zaraz na sprzedaż za 8000 tal. przy zaliczce 2000 tal. Dalej jest na sprzedaż

folwark

z budynkami i inwentarzami, 526 mórg ziemi pół pszennej, pół żytniej z pięknymi łąkami, za 25 tys. tal. przy wpłacie 8000 tal. Zgłoszenia przyjmuje ekspedycja Wielkop. lanina pod nr. 2440.

Gospodarstwo

na wsi ze szkołą, 113 mórg, ze żywym i martwym inwentarzem, całkiem obsiane, jest zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia przyjmuje właściciel (5691)

Feliks Szymura w Koźminie.

Cukiernia!

Lokal, odpowiedni na cukiernię, z konsensem, w dobrym miejscu, jest od 1 lipca rb. do wynajęcia. Zgłoszenia do ekspedycji „Wielkop. lanina” pod nr. 5610.

Piekarnia wraz z pomieszczeniem jest od 1 lipca rb. do wynajęcia na Jerzycach przy ul. Wielkiej Berlińskiej 62. (5744)

Lokal mój handlowy z przytykającym pomieszczeniem w nowo wybud. domu, w najlepszym położ. miasta powiat. w W. Ks. Pozn., z dobrą, polską ludnością wiejską, w którym są, zakłady przemysł., jest do wynaj. od 1 paźdz. rb. lub wcześniej. W lokalu tym znajduje się od lat 30 w dobr. będący biegu i między pub. miejską dobrze zaprow. handel tow. bławat. i modn. Odn. przejąć można skład wraz z całym urzęd. O task. of. upr. się pod M. Z. 247 główny urząd pocztowy w Poznaniu. (5748)

Przedsiębiorstwo

stolarskie, dobrze zaprowadzone, istniejące już 24 lata, jest zaraz do wydzierżawienia z powodu choroby właściciela. Bliższych wiadomości udzieli eksped. Wielkop. lanina pod nr. 5759.

50 marek

nagrody otrzyma ten, który mi wskaże donoszącego gościniec (kar. czmę) wiejski do zadzierżawienia, ile możności we wsi kościelnej, gdy takowy zadzierżawie. (5627)

Zgłoszenia pod adresem: G. G. poste restante Szamotuły (Samter).

Handel maki tow. spożywczych jest dla choroby właściciela zaraz na sprzedaż. Bliższa wiadomość przy ul. Wilhelmowskiej 16

Sklep

o 3 dużych izbach i 2 komorach zaraz do wynajęcia przy ul. św. Marcina nr. 6. (5730)

Handel

w najkorzystniejszym położeniu w Wolsztynie, jest do wydzierżawienia lub też na sprzedaż za cenę 60,000 marek. Oferty przyjmuje (5698)

Jadwiga Schrot

w Wolsztynie (Wollsteina).

Pomocnik

młody i zdolny, oraz uczeń

z dobrem wykształceniem szkółnym znajdują miejsce w handlu win, korzeni, nasion, cygar i drogerii. Zgłoszenia przyjmuje ekspedycja „Wielkop. lanina” pod liczbą 5665.

Rządca kawaler, samodzielnie gospod., z rocznym dochodem 3000 mk., posiadający 12000 mk. majątku, szuka

żony

z odpowiednim posagiem. Zgłoszenia z dołączeniem fotografii uprasza się przesyłać do eksped. Wielkop. lanina pod nr. 5718.

W każdej ilości kupuję (5751)

MIÓD

topiony lub z wężą.

J. Wojkiewicz,

Jerzyce p. Poznań.

Krawcowe,

biegle w szyć ubiorów dla chłopców 1-6 letnich, znajdują stale zatrudnienie za okazaniem sztuki próbnej. (5738)

L. GOLDSTEIN, Poznań, ul. Wrocławska 19, I p.

Biegła staniczarka

na stałe zajęcie, przy wolnym utrzymaniu, potrzebna jest zaraz.

Z. Rutkowska,

Modes, Inowrocław.

Panny, biegle w szyć ubiorów, mogą się zgłosić przy W. Garbarach nr. 8, I p. Przyjmuję również i uczennice. (5756)

Panna,

biegła w krawieczyźnie, potrzebna zaraz. Gdzie? wskaże ekspedycja Wielkop. lanina pod nr. 5752.

Sprzedawacza

ma ki

na Poznań i okolice, mogącego złożyć kaucyę, szuka zaraz pewien młyn. (5740)

Oferty pod nr. 1220 przyjmują Haasenstain & Vogler w Poznaniu.

2 zdolnych pomocnik. golarzskich do prowadzenia filii przyjmie zaraz lub od 15 maja rb. Ucznia z d. br. domu przyjmie bezpłatnie Józef Hoffmann,

fryzjer, Poznań, ulica Fryderykowska nr. 20. (5726)

Przykrawacza

i naklejaczki

szuka (5724)

P. Bittmann,

Poznań, ulica św. Marcina nr. 13.

2 czeladników do białej roboty oraz ucznia przyjmie zaraz na stałe zatrudnienie. A Sekowski, mistrz bednarski, ul. Wrocławska nr. 15. (5750)

Młody subjekt,

posiadający chlubne świadectwa, szuka miejsca od 15 maja lub 1 czerwca r. b. w handlu towarów kolonialnych, połączonym z hotelem. (5736)

Jan Sowiński,

Grimbow pod Koźminem.

Fabryka cholewek.

Zdolnych przykrawaczy na akord do 24 mk. tygodniowej zapl. ty, oraz sztebne- rek i zeszywaczek na akord aż do 15 mk. tygodniowej zapłaty szukają Riesenfeld & Ledermann, Wrocław (Breslau, Nicolai Stadtgraben 6). (5701)

2 uczni

i parobka szuka zaraz piekarnia J. Czekaj, Jerzyce p. Poznań, ulica Kościelna nr. 25.

UCZEN

z dobrem wychowaniem i potrzebnymi wiadomościami szkolnymi może się do mnie zgłosić. (5703)

W. T. Witkowski,

skład towarów kolonialnych i destylacji w Inowrocławiu.

2 uczni

do handlu korzeni, win, cygar i destylacji przyjmie każdego czasu. Oferty do ekspedycji Wielkop. lanina pod nr. 3616.

Na nadchodzący sezon potrzebuje jeszcze: (5758)

2 subiektów do pierwszorz. handlu cygar w Poznaniu.

3 subiektów do handlu korzeni i łąkoci w Poznaniu.

2 subiektów do handlu korzeni na prowincyi.

1 subiekt do handlu bławatnego na dob. pensyą.

2 subiektów młodszych na prowincyę.

1 subiekt do handlu żelaza.

Zgłoszenia wraz ze znaczkami na odpowiedź nadesłać do

W. Koszezyńskiego, ulica Wrocławska nr. 1, II ptr. Jedyne fachowe specjalne biuro dla młodych kupców w Poznaniu, założone w r. 1877 r.

Dla powstałej w nowszych czasach niefachowej konkurencji, proszę zważać bacznie na naszą firmę.

Borowy zarazem strzelec przymem obeznany ze służbą dworską, szuka stanowiska zaraz lub później. Zgłoszenia przyjm. ekspedycja Wielkop. lanina pod nr. 5598.

Dominium Podlesie

per Żerków szuka natychmiast

cieśli.

Potrzebuje uczennicy do krawieczyzny od 1 maja rb. (5757)

M. M. Wolińska

przy ulicy Szewskiej nr. 19.

W handlu moim towarów stolarskich, żelaznych, szklanych i porcelanowych znajdzie zaraz miejsce (5745)

uczeń.

Hermann Nischak, Rawicz.

Syna

uczeliwych redzieców z odpowiednim wykształceniem szuka od 1-go lub 15-go maja r. b. (5655)

S. Kaja,

drogeryja i handel towarów kolonialnych w Żninie.

Beznia

z wykształceniem gimnazyalnym szukamy natychmiast (5977)

L. Zboralski & Spółka, skład żelaza i magazyn tow. kuchennych w Pleszewie.

Od niedzieli dnia 25 kwietnia rb. przedstawiane będą na sali p. Gawla w Gnieźnie sceny z życia i męczeństwa św. Wojciecha na płótnie za pomocą elektryczności. — 20 pięknych, w duchu Kościoła katol., artystycznie podług wskazówek i pomysłu p. J. Chociszewskiego, redaktora „Lecha,” wykonanych obrazów przesunie się przed oczyma widzów. Będzie to coś tak pięknego i wspaniałego, czego dotąd Gnieźno i jego goście nie widzieli. (5620)

Dyrekeya.

Park Wiktorya.

W niedzielę, d. 2 maja wielki wojskowy koncert poranny.

Początek o godzinie 5; wstęp 10 fen. Dla dzieci poniżej lat 10 wstęp wolny. (5747)

Teatr amatorski.

Tow. Katolickie Przemysłowców w Głównie urządził w niedzielę, dnia 2 maja teatr amatorski na cel dobroczynny na sali w ogrodzie strzeleckim na Miasteczku. Odegrane będą dwie sztuki: „Złoty cielec” i „Lobzowanie”. — Po przedstawieniu zabawa. Bliższe szczegóły ogłoszą afisz. Początek o godz. pół 8 wieczorem.

Na zakończenie monolog, który wygłosi p. St. Chojnacki i „Klub kawalerów.” Biletów nabyć można u p. J. N. Leitgebra i p. S. Tercewskiego w Głównie, wieczorem przy kasie.